

Olaylar ve Olgular –Başvuran 1999 yılının Eylül ayında rızası dışında tutulduğu, dövüldüğü ve kaçmadan önce defalarca birkaç adam tarafından tecavüze uğradığı bir daireye götürülmüştür.

Savcılık tarafından bir ceza soruşturması açılmıştır. Başvuran, saldırganların bazılarını ve iddiaya göre rızası dışında tutulmadan önce tanıştığı iki polis memurunu teşhis etmiştir.

Soruşturma dört kez kapatılmış ve dava dosyası gerekli soruşturma tedbirlerinin alınmadığı veya usul düzensizliklerinin yapıldığı gerekçesiyle ek soruşturma yapılması amacıyla geri gönderilmiştir.

Yedi sanık zorla alıkoyma, tecavüz, fuhuşa teşvik veya fuhuşa zorlama amacıyla kaçırma suçlarından 2007 yılında Bölge Mahkemesi tarafından yargılanmışlardır. Yirmi iki duruşma gerçekleştirilmiş; bunlardan yaklaşık on tanesi esasen davalı veya tanıkların çağrılmasında usulsüzlükler bulunduğu gerekçesiyle ertelenmiştir. 2012 yılının Mart ayında verilen bir karar ile davalılardan beşi mahkûm edilmiş olup, kendilerine hapis ve para cezası verilmiştir. Davalılardan biri beraat etmiş ve bir başka sanık aleyhindeki yargılamalar zamanaşımına uğradığı gerekçesiyle sonlandırılmıştır. Mahkûm edilen beş davalı ve başvuran temyiz yoluna başvurmuştur. Bölge Mahkemesi önünde gerçekleştirilen yedi duruşma, davalılardan birinin ve davalıların avukatlarının hazır bulunmadığı gerekçesiyle ertelenmiştir. 2014 yılının Şubat ayında verilen kesin bir karar ile mahkeme, mahkûmiyetlerden birini iptal etmiş ve yargılamalardan birini zamanaşımına uğradığı gerekçesiyle sonlandırmıştır. Diğer davalıların bazılarına verilen hapis cezaları azaltılmıştır.

Hukuksal Değerlendirme – Madde 3 (*usul yönünden*): Başvurana karşı işlenen tecavüz ve saldırı eylemleri Sözleşme'nin 3. maddesinin kapsamına girmiştir.

Başvuranın şikâyetinin ardından açılan ceza yargılamalarının hazırlık soruşturması ve iki dereceli yargılama toplam on dört yıldan fazla sürmüştür.

Bu aşırı uzun dönemin davanın karmaşık olduğu gerekçesiyle haklı kılınamayacağı anlaşılmıştır. Yaşanan gecikmeler yetkililerin özensizliğinden ve diğer hususların yanı sıra, soruşturmadan sorumlu yetkililerin özellikle başvuranın saldırıda yer alan kişiler olarak teşhis

ettiği şahısların olaya müdahilliği gibi davanın belirli yönlerini soruşturmamalarından kaynaklanmıştır.

Yargılamaların aşırı uzunluğu inkâr edilemeyecek bir şekilde, saldırı sonrasında psikolojisinin çok hassas olduğu açık olan başvuran üzerinde olumsuz sonuçlar doğurmuştur. Başvuran, saldırganların yargılanmalarının ve cezalandırılmalarının sağlanması ihtimaline ilişkin olarak bir belirsizlik içerisinde bırakılmış, defalarca mahkemeye gitmek zorunda kalmış ve mahkemenin yaptığı pek çok inceleme sırasında olayları yeniden yaşamak zorunda kalmıştır.

Dolayısıyla, yargılamaların Sözleşme'nin 3. maddesinin koşullarını karşılamış olduğunun değerlendirilmesi mümkün olmamıştır. Sonuç olarak Mahkeme, Hükümet'in başvurunun zamanından önce yapıldığı yönündeki ilk itirazını reddetmiştir.

Sonuç: ihlal (oy birliğiyle).

Madde 46: Mahkeme hâlihazırda 45'ten fazla kararında Bulgaristan'a ilişkin başvurularda etkin soruşturma yürütme yükümlülüğü ihlalinin meydana geldiğine hükmetmiştir. Ayrıca, taraflar arasında dostane çözüme varılması veya Hükümet tarafından Sözleşme'nin 3. maddesinin ihlal edildiğinin kabul edildiği tek taraflı deklarasyonların ardından tecavüz vakalarına ilişkin olarak yapılan birtakım başvurular yakın tarihte kayıttan düşürülmüştür.

Söz konusu davaların çoğunda Mahkeme, hazırlık soruşturması aşamasında önemli gecikmelerin yaşandığına, derinlemesine ve tarafsız bir soruşturmanın yürütülmediğine hükmetmiştir. Gecikmeler bazı durumlarda, şüphelilerin tespit edilmelerine rağmen resmen suçlanmadıkları hallerdeveya varsayılan faillerin yargılanmalarına ve duruşmanın görülmesine rağmen sözde "mutlak" zamanaşımı süresinin sona erdiği durumlarda, yargılamaların zamanaşımından dolayı sonlandırılmasına neden olmuştur. Ayrıca, bazı davalarda yetkililer birtakım delilleri dikkate almamışlar; belirli fiili durumları ya da belirli kişilerin ceza gerektiren bir suça müdahilliğini açıklığa kavuşturma girişiminde bulunmamışlar veya savcı ısrarla mahkemenin hazırlık soruşturmasına ilişkin talimatlarına riayet etmeyi reddetmiştir.

Dolayısıyla, Bulgaristan'da soruşturmaların etkin olmaması konusunda sistemsel bir sorun mevcuttur. Ancak, mevcut olduğu tespit edilen yapısal sorunun karmaşıklığı, tespit edilen kusurların kesin sebeplerinin belirlenmesini veya soruşturmaların kalitesini arttırmak için

uygulamaya konması gereken belirli tedbirlerin tam olarak saptanmasını zorlaştırmıştır. Bu koşullar altında Mahkeme, mevcut kararın icra edilmesi için alınması gereken bireysel ve genel tedbirleri belirtecek konumda olmadığını değerlendirmiştir. Sorunun çeşitli sebeplerini tespit etme konusunda ve cezasızlıkla mücadele etmek, hukukun üstünlüğünü, kamunun ve mağdurların adalet sistemine güvenini korumak amacıyla gelecekte meydana gelecek benzer ihlaller açısından uygulamada hangi genel tedbirlerin gerekli olabileceğine karar verme konusunda en yetkili olan, Bakanlar Komitesi ile işbirliği halinde çalışacak olan ulusal makamlardır.

Madde 41: Manevi tazminat olarak 15.000 avro ödenmesine hükmedilmiştir.